

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
Університет державної фіскальної служби України

TAX
CONGRESS

ЗБІРНИК ТЕЗ ПОДАТКОВОГО КОНГРЕСУ

“Управління публічними фінансами та проблеми
забезпечення національної економічної безпеки”

12 ГРУДНЯ 2019 | М. ІРПІНЬ

Мацюк В. Я.

ПРОТИДІЯ НЕЗАКОННОМУ

ВИРОБНИЦТВУ ТА ОБІГУ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ:

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ..... 499

Міщенко Т. М.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ..... 503

Мулявка Д. Г.

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА І СПЕЦІАЛЬНІ ЗНАННЯ ЯК ІНСТИТУТ

ДОКАЗОВОГО ПРАВА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ..... 507

Самілик Г. М.

ЧИ ЗРОБИМО ЩЕ ОДИН КРОК ДО НЕПРОФЕСІОНАЛІЗМУ?..... 510

Сіренко О. В.

ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ

ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ..... 514

Федчишина В. В.

МІСЦЕ СПЕЦІАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ

В ІНСТИТУТІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ УКРАЇНИ..... 517

Фрідман-Козаченко М. М.

ПРОФІЛАКТИКА ПОДАТКОВИХ ЗЛОЧИНІВ.....520

Чигрина Г. Л.

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ЯК ЗАСАДА

ЕФЕКТИВНОГО МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ..... 523

Чмелюк В. В.

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ФІНАНСОВИХ

РОЗСЛІДУВАНЬ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ..... 526

Шахворост А. О.

ЗАКОНОДАВЧЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ТА РЕФОРМУВАННЯ

СЛІДЧИХ ОРГАНІВ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ КОНТРОЛЬ ЗА

ДОТРИМАННЯМ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА..... 530

Юровський Д. Б.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ

СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ,

ЯКИЙ БУДЕ ЗДІЙСНЮВАТИ ДІЯЛЬНІСТЬ З МЕТОЮ

ЗАПОБІГАННЯ, ВИЯВЛЕННЯ, ПРИПИНЕННЯ, РОЗСЛІДУВАННЯ

ТА РОЗКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ

ФІНАНСІВ (ФІНАНСОВІ РОЗСЛІДУВАННЯ)..... 533

Сіренко О. В.,
канд. юрид. наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу та
криміналістики,
Університет ДФС України, м. Ірпінь,
Україна

ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

Розглядаючи питання застосування спеціальних знань при розслідуванні злочинів у фінансовій сфері, необхідно звернути увагу на судово-економічну експертизу різновидом якої є, бухгалтерська, фінансово-кредитна та фінансово-економічна.

Ефективність використання зазначених експертиз визначається необхідністю, обґрунтованістю і своєчасністю її призначення; правильною постановкою питань перед експертами у відповідності з її можливостями; підбиранням і поданням усіх необхідних для дослідження матеріалів; правильним використанням слідством і судом фактів, установлених експертизою.

Практична діяльність експерта, межі його компетенції в аспекті визначення кола питань, які він може вирішувати залежить від правильного визначення предмета експертизи. Предмет експертизи – її суттєва ознака, котрою визначаються природа та джерела знань експерта будь-якої спеціальності [1, с.464].

В процесі судово-бухгалтерської експертизи, має бути вирішено коло питань, до яких належать: визначення та підтвердження розміру матеріальної шкоди, заподіяної посадовими та матеріально відповідальними особами у результаті скоєння корисливих правопорушень; виявлення недоліків в організації бухгалтерського обліку, звітності і контролю фінансово-господарської діяльності підприємства, які сприяли утворенню матеріальної шкоди; встановлення відповідності здійснених господарських операцій нормам чинного законодавства; визначення кола посадових осіб, які зобов'язані були забезпечити виконання вимог бухгалтерського обліку та контролю, недодержання яких встановлено в ході проведення експертизи; встановлення правильності документального оформлення операцій по прийманню реалізації і збереженню товарно-матеріальних цінностей та руху грошових коштів; встановлення причин, що сприяли вчиненню корисливих зловживань; встановлення правильності методики проведення документальної ревізії та достовірності її результатів [3, с. 378-379].

Бухгалтерську експертизу призначають в наступних випадках: 1) у разі обґрунтованого сумніву слідчого у правильності висновків в акті документальної

ревізії (використання ревизором неналежних методів дослідження, відсутність у ревизора певного досвіду та ін.); 2) за наявності у справі двох або більше актів документальної ревізії (первинної та додаткової або повторної) із суперечливими даними перевірки або у випадках невідповідності висновків ревізії іншим матеріалам кримінального провадження; 3) у разі обґрунтованого заперечення обвинуваченого (підозрюваного) проти висновків документальної ревізії, якщо для перевірки заперечень потрібні спеціальні знання [4].

Предметом фінансово-економічної експертизи є відображена в документах інформація щодо фінансово-економічних показників діяльності підприємства, акціонування, банкрутства, орендних відносин, цільового використання бюджетних коштів, які стали об'єктом розгляду судово-слідчими органами і відносно яких поставлені питання на вирішення експерта [2, с. 204].

Дослідженню при проведенні зазначеної експертизи піддаються відповідні господарські угоди; баланси організацій та необхідні додатки до них; облікові реєстри, в яких накопичуються дані первинних документів; первинні документи, якими власне оформлювалася безпосередня передача товару; нормативні акти організації-кредитора з оформленням безнадійної дебіторської заборгованості тощо [2, с. 203].

Предметом фінансово-кредитної експертизи є відображені в документах господарські операції банків і підприємств при взаємовідносинах з банками, що стали об'єктом розгляду судово-слідчими органами, відносно яких поставлені питання на вирішення експерта.

Головними завданнями дослідження документів фінансово-кредитних операцій є: установлення документальної обґрунтованості оформлення банківських операцій з відкриттям рахунків, руху грошових коштів на рахунках; установлення документальної обґрунтованості оформлення та відображення в обліку банків їх фінансово-господарської діяльності; установлення відповідності чинному законодавству відображення фінансово-господарської операцій банків і подання звітності; установлення документальної обґрунтованості відображення фінансово-господарських операцій щодо нарахування та сплати банками податків та їх відповідність даним обліку та звітності, чинному законодавству; установлення кола осіб, на яких покладено обов'язок забезпечення дотримання вимог нормативно-правових актів з банківського обліку і контролю [2, с. 204].

Отже, збирання й оцінка доказів за кримінальними провадженнями про злочини у фінансовій сфері зумовлює потребу використання спеціальних знань, та проведення судових експертних досліджень, вибір яких зумовлений конкретним видом кримінального правопорушення та способом його вчинення, а також матеріалами які є в розпорядженні органів досудового розслідування, суду.

Список використаних джерел

1. Водоп'ян Н. Ф. Межі компетенції експерта при виконанні судово-економічних експертиз. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*: збірник наукових праць / Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз. Х.: Право, 2008. Вип.8. С. 464–475.
2. Експертизи у судочинстві України/ за заг. ред. В. Г. Гончаренко, І. В. Гора. *Бюлетень законодавства і юридичної практики*. №5–6. Київ: Юрінком-Інтер, 2015. 509 с.
3. Камлик М. І. Судова бухгалтерія: підручник. Вид. 5-те, доп. та перероб. К.: Атіка, 2007. 552 с.
4. Чернявський С. С. Місце судово-бухгалтерської експертизи в методиці розслідування економічних злочинів. *Криміналістичний вісник*. 2005. № 1(3). С. 30–37.